

Utætheden

»Vi vinder – hvis I vil, og hvis I vil, står jeres organisation bag jer«

SMITTEFARE

CORONA PÅ BYGGEPLADSEN

Læs side 4,5 og 6

Utætheden

48. årgang nr. 1/januar 2021

Ucensureret blad udgivet af
Rør og Blikkenslagernes
Fagforening af 1873

Lygten 10, 2400 NV
Telefon: 3583 2422
E-mail: kbh@blikroer.dk

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Juul Rasmussen
E-mail: hjr@blikroer.dk
Redaktion:
Journalist Ole Sønderby, DJ
E-mail: osd@blikroer.dk

Oplag: 3200

Id nr. 46612
Layout: Monsun
Tryk: Dystan & Rosenberg

Afleveret til postvæsenet: 04. januar 2021

Deadline for næste nummer:
12. februar 2021

Forsiden

Bygherren på Sankt Hans Hospital tilbageholdt livsvigtig information om smittefare.

LEDER

Farvel til det gamle og brugte år

Når vi vender det sidste kalenderblad, er det tid til at gøre status. 2020 blev det syge Corona år. Året hvor mange arbejdere blev sendt hjem. Nogle til hjemmearbejde, andre til karantæne og smittefare. Nogle er sendt hjem med "pakkestøtte" og fuld løn. Andre går ledige på dagpenge, som er alt for beskedne. Fagets arbejdsløshedstal steg ved udbruddet, men har heldigvis rettet sig. I skrivende stund er der 65 arbejdsløse rørleggere og blikkenslagere i København. Hvilket må siges at være ganske lavt - årstiden taget i betragtning.

Men det er ikke fordi, vi er gået let igennem krisen. Bygningshåndværkere har været i frontlinjen hele tiden – både på byggepladserne og alle dem med arbejde i private hjem, har udfordret Corona med livet som indsats.

Grænserne blev totalt lukket – undtaget for arbejdskraft. Vores kollegaer på en byggeplads måbede da en italiensk håndværkerbil ankom under første nedlukning. Det var fire litauere direkte fra en byggeplads i det højsmitteramte Østrig. Håndværkere kørte ind i landet og vadede direkte ind på vores byggepladser. Udenlandske arbejdere kunne øjeblikkelig starte med at jobbe: uden test, sprit, mundbind og information. Deres grådige arbejdsgivere sørgede ikke en gang for et logi med bad og vand til dem. Året 2020 blev derfor året, hvor Rør & Blik skærpede indsatsen mod social dumping.

Vi var rundt på byggepladserne flere gange en lørdagen. Samtidig påtog Rør & Blik sig formandskabet i Byggefagenes Samvirke for at slå et slag mod disse uhyrligheder i fællesskab med de øvrige byggefag.

Corona var skyld i mange aflysninger i gennem året, men vi lærte meget nyt, Generalforsamlingen blev afholdt virtuelt. Afstemningen blev for første gang nogensinde digital og mange andre møder blev afholdt på nettet. Selv vores 1. maj holdt vi på Facebook. Dog ikke fuldstændig. Vi indkaldte også til to-meters demo ved en berygtet byggeplads i Njalsgade. Igen var det social dumping, der viste sit grimme ansigt. Siden er højhusbyggeriet lukket på grund af svindel med betonfundamentet.

Alt det Corona gjorde umuligt er erstattet af nye idéer og de faglige kampe, vi skulle kæmpe, blev udkæmpet med nye metoder. Nu i 2021 står vi med et helt friskt år. Først skal vi sende Corona til effektiv tælling. Men som om sundhedskrise ikke var nok, så har vi en væsentligt større krise at slås med. Klimakrisen hvor Danmark skal i gang med en gigantisk omstilling, hvis vi skal nå målet. En omstilling vi rørleggere og blikkenslagere bliver en vigtig del af. Der vil være jobs som forsvinder, men der kommer også mange nye jobs. Vi skal uddannes og omskoles i stor stil, når for eksempel naturgassen udfases, mens fjernvarmen skal udvides og vi skal sætte flere varmepumper op. Men er alt kriser? Nej for i år steg timelønnen med 5,4 procent i København. Med den sejr i mente kan vi med stolthed tage fat på nye udfordringer. I 2021 skal vi stoppe udhulingen af dagpengene, så vi igen kan leve, når der ikke tilbydes os et job.

Godt Nytår

Henrik Juul Rasmussen, formand for
Rør & Blik København

OK2020:

Flere af lærlingenes krav kom med i den nye overenskomst

OK giver ny pension, sikrer betalingen for lærlingens feriefridage og har klare regler for voksenlærlinge i akkord

■ **LÆRLINGE** Din uddannelsestid er blevet forbedret. På vigtige områder som akkordløn, pension og ferie blev der skrevet fornuftige aftaler ind i din overenskomst. Efter en vedholdende kamp fra lærlingene i Rør & Blik Ungdom og din fagforening, blev flere fair krav opfyldt og fagets ungdom blev hørt.

Penge til dine feriefridage

Stk. 18c: Feriefridage Alle lærlinge er naturligvis omfattet af ferieloven og du kan holde 25 feriedage om året. Samtidig har du fem feriefridage oven i via din overenskomst. Nu sikrer den nye overenskomst, at du altid får betalt de fem feriefridage fra 1. januar 2021, også hvis du skifter firma i læretiden.

Du opsparer selv til løn i fridagene via din opsparings-/fritvalgskonto. Nu skal

arbejdsgiveren fremover indsætte 2,4 procent ekstra beregnet af din feriebetalt løn på kontoen. Men husk at der kan aldrig udbetales mere end det til enhver tid hensatte beløb. Så nu er du ligestillet med svende og voksenlærlinge, da både retten til feriefridage og pengene følger dig.

Pension fra du fylder 18 år

Stk. 9: Pension Nu får du obligatorisk pension når du fylder 18 år og har arbejdet minimum to måneder i dit firma. Som voksenlærling skal du have din pension fra dag et.

Selvom der er rigtig lang tid til dit otium, så starter du opsparingen fra den dag du bliver 18 år. Med start fra den 1. september 2020 omfattes lærlinge af VVS-overenskomstens pensionsordning, når du fylder 18 år og har minimum 2 måneders anciennitet. Dog er opsparingen i de første år kun det halve af de 12 procent, som svendene lægger til side.

I lærlingens 18. og 19. år udgør bidragsatserne henholdsvis fire pro-

Bestyrelsen i Rør og Blik Ungdom.

cent fra virksomheden og to procent fra medarbejderen, dvs. i alt 6 procent mod svendenes 12 procent. »Nu fik vi startet på lærlinges pension fra 18 år. Det er en historisk sejr for ungdommen. Så skal vi arbejde flittigt på, at få den forbedret ved de næste forhandlinger gerne allerede fra 16 år, hvor alle kan opspare til ATP«, siger Bjørn Due, faglig sekretær i Rør & Blik.

Lærlinge, der ikke er fyldt 18 år, får stadig ikke pension, men er dækket af sundhedsforsikringsordningen.

Akkordløn som de andre lærlinge

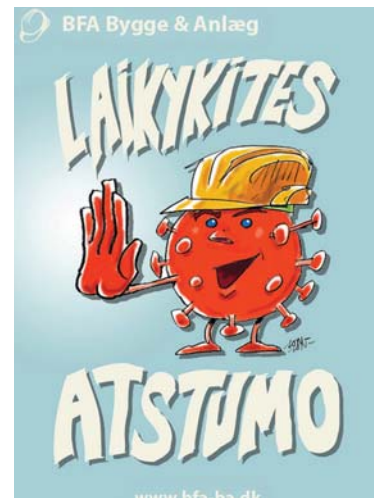
Stk. 7: Lærlinges deltagelse i akkord

Når voksenlærlinge indgår i en aftalt akkord på en byggeplads, skal der forud for akkordens begyndelse træffes aftale om svendens betaling for lærlingens arbejde. Betaling for voksenlærlingens deltagelse i akkord kan ikke udgøre mindre end betalingen for almindelige lærlinge med samme restlæretid. Voksenlærlinge skal dog altid som minimum aflønnes iht. Punkt 3, stk. 1.

»Bestemmelsen sikrer at voksenlærlingen ikke bliver forbigået ved akkordarbejdet og som minimum altid aflønnes i forhold til hans restlæretid, hvilket er en klar forbedring,« siger Bjørn.

Tjek:

- Blik og Rør Ungdoms lærlingeguide 2020-2023
- Hold dig opdateret om Rør & Bliks lærlingekursus: Kend din overenskomst og lønseddel
- Punkt 26 i din overenskomst om Løn og arbejdsforhold for lærlinge

Smittespreder på byggepladsen

Byggeledelsen tilbageholdte livsvigtig viden på Sankt Hans Hospital

■ **CORONA** Sjakket fra Wicotec Kirkebjerg A/S, der arbejder på nybyggeriet på Retspsykiatriks afdeling, Sankt Hans Hospital, var hurtigt ude i marts for at sikre deres arbejdsmiljø. Da covid-19 spredte sig i Danmark, bad de straks byggeledelsen om at tage fornuftige forholdsregler.

Behovet var åbenlyst på en stor plads med mere end 150 bygningsarbejdere, bemandet med mange forskellige sjak med løbende udskiftninger og håndværkere fra hele verden. Derfor oplevede kollegaerne, at de befandt sig på et klart Corona hotspot.

Da sikkerhedsarbejdet udviklede sig for langsomt, gik de hjem til forholdene blev bragt i orden. Håndværkerne blev nu delt mindre i grupper og hygiejne blev forstærket. Rengøringsfolk blev sat i gang med løbende daglige afsprutninger af alle flader. Rengøring af skurvogne, fællesrum, toiletter mv. blev intensiveret. En Corona APV blev udført og alt virkede fornuftigt. Men så kom smitten ind på pladsen.

Tilbageholdt information

Sent en fredag eftermiddag i september, hvor mange har takket af for weekenden,

får en overmontør fra Wicotec Kirkebjerg pludselig viden om, at en arbejder er blevet sygemeldt med Corona fredag morgen. Byggeledelsen havde først rundsendt en mail til firmaerne om smitte på pladsen fredag klokken 14.48. Ingen håndværkere på pladsen får besked og alle tager trygt hjem til weekend med familie, gravide koner og venner. Først mandag morgen får håndværkerne nys om beskeden. Informationerne forbliver dog svage og uklare. Sikkerhedsorganisationen giver ikke klare meldinger til byggepladsen.

Først tirsdag morgen orienterer bygherren, driftschefen i Region Hovedstadens Psykiatri, Kim Sander om smitten.

Det er dog primært VVS'erne der er indkaldt, da de havde efterlyst ordentlig information, men flere af de andre håndværkergrupper kommer også til. »Vi var hurtige til at efterlyse information.

Det fik vi ikke på mødet med bygherren. Derfor gav vi udtryk for at vi var stærkt utilfredse og følte os truet på liv, ære og velfærd«, fortæller Tom Madsen fra VVS-sjakket.

Bygherren Kim Sander vil kun oplyse om at der er én smittet på pladsen. Han

afviser at fortælle hvem det er eller vedkommendes funktion på pladsen. Kim Sander henviser til datalovgivningen og pligten til fortrolighed. Håndværkerne må selv opklare at den smittede er en rengøringsmand fra Nepal. Han har flittigt været rundt på hele den store plads med hundredevis af håndværkere og har rengjort alt, mens han var smittet.

Familie, børn og gravide udsættes for risiko

Efter håndværkernes hurtige detektivarbejde på pladsen breder utrygheden sig. Hvad med familie og børn? Hvad med den gravide? Hvor meget smitter en rengøringsmands arbejde? Hvad skal man selv gøre?

»Vi efterlyste en mobil testvogn. Men det var slet ikke muligt og vi var overladt til os selv. Mens A-holdet på arbejdsmarkedet bliver sendt på hjemmearbejde, skal B-holdet af håndværkere på arbejde. Nu bliver vi behandlet som et C-hold, der hverken bliver informeret eller beskyttet. Det er bare ikke i orden«, siger Lars Christiansen, AMR.

Der bliver ikke sendt en mobilteststation ud og håndværkerne må selv

finde frem til de forskellige test-steder i hovedstaden. Hele pladsen bliver nu opfordret til en frivillig test. Mere end 100 håndværkere på pladsen og cirka 30 administrative. Om alle bliver testet, er helt uvist. Efter ventetid i op til ti frustrerede dage står det klart. Ingen er heldigvis smittet, men tilliden til ledelsens ansvarlige håndtering af krisen har fået et seriøst knæk. Hvorfor blev livsvigtig viden ikke givet videre?

Arbejdsgiveren svigter sin pligt

Hvis der er Corona-smitte på din byggeplads, skal din arbejdsgiver naturligvis give dig besked, så du kan handle

fornuftigt. Er der smitterisiko bør du tage de nødvendige forholdsregler asap siger sundhedsmyndighederne. Ingen har naturligvis lyst til at udsætte familie eller venner, for ikke at tale om ens partner og børn, for en alvorlig risiko. Men fornuftige forholdsregler kræver, at du er ordentligt informeret af din byggeledelse.

I disse tider bliver rådgivning om Corona og smittefare justeret næsten dagligt og bygherrens og ledelsens oplysningspligt er åbenlys.

Kast nettet bredt ud ved smitte på arbejdsplads

»I Danmark er der en meget snæver definition af, hvad der er tætte kontakter, og hvem der skal kontaktes, når en person er smittet. Det gør, at vi sammenlignet med andre lande har relativt få kontaktopsporede personer per smittet. Jeg mener, at man med god effekt kunne man kaste nettet bredere ud. Hvis der er et udbrud på en arbejdsplads, skal det ikke kun være den, der sidder over for den smittede, der skal testes. Det skal være alle, der har deres gang på den pågældende arbejdsplads«, siger Allan Randrup Thomsen, professor i virologi ved Københavns Universitet. Ifølge Allan Randrup Thomsen, er det ikke nødvendigvis nok at teste personer, der har været inden for en afstand af en meter af en smittet, som vi gør i Danmark nu, siger professoren til dr.dk

UTÆTHEDEN har flere gange henvendt sig til Bygherren Kim Sander på telefon og pr. mail, men han er ikke vendt tilbage med en forklaring på de manglende informationer.

Fakta om Ny Retspsykiatri Sct. Hans

- 2021 vil Region Hovedstadens retspsykiatriske behandlingsfunktion, Sct. Hans, være landets største retspsykiatri. Det bliver en lukket afdeling for patienter, der er dømt til anbringelse på ubestemt tid.
- Patienterne dømt til anbringelse har generelt langvarige indlæggelser – i gennemsnit fire år. En del betydeligt længere.
- Der bygges 126 lyse og rummelige patientstuer i grønne omgivelser – mange med udsigt mod fjorden.
- I alt 20.600 etagemeter.
- Byggesum: 550 millioner kroner.
- Byggeriet er påbegyndt forår 2018 med forventet aflevering primo 2021.

Corona lukker stor byggeplads

Alle blev øjeblikkeligt sendt hjem, da der blev konstateret smitte på Nyt Hospital Hvidovre

■ **CORONA** 150 håndværkere blev straks sendt hjem fra byggepladsen ved Nyt Hospital Hvidovre. Et voldsomt udbrud af Corona hos blandt andet byggeledelsen og elektrikerne havde ramt hele syv medarbejdere. Derfor tog byggeledelsen og alle de ansvarlige entreprenørfirmaer den beslutning at lukke pladsen om onsdagen og sende alle håndværkere hjem. Men først efter en mobiltest vogn havde tjekket alle. Efter fire dage vendte håndværkerne tilbage og alle fik igen en test. Ingen var blevet smittet.

Smittefare blev lagt ned

»Byggeledelsen og vores firma har reageret ansvarligt og rettidigt. De har

handlet hurtigt og fik styr på tingene på en fornuftig og tryk måde. Vi blev samlet informeret på pladsen. Bravida sendte bagefter en mobiltest vogn ud til os og vi blev alle sendt roligt hjem efter en negativ test. Så gik vi hjemme i fire dage med sygedagpenge, før vi igen mødte mandag morgen til en ny test. På den måde er vi sikker på at smittefaren blev lagt ned på betryggende vis«, siger Henrik Bach Ditlevsen, der er AMR for Bravida.

»Byggeledelsen har hurtigt til at reagere med en effektiv indsats. Siden har de igen reageret og lukket ned for Nyt Hospital Hvidovre, da der igen blev konstateret Corona. Der er byggeledelser, der tager deres ansvar for håndværkerne alvorligt og gør et fornuftigt stykke arbejde, hvilket er livsnødvendigt, når smittetrykket er så højt i hovedstadsområdet«, siger Christian Ingebret, Rør & Blik.

Myndigheder om smittekæder

Sundhedsstyrelsen siger:

Du er i nær kontakt, hvis du har været tæt på en smittet person, dvs. en person, som er testet positiv for Coronavirus i perioden fra 48 timer før personens symptomer startede og indtil 48 timer efter, at personens symptomer er ophørt. Undlad tæt fysisk kontakt som kys og kram ved smitte mistanke. Hold mindst to meters afstand til alle andre. Undgå at sove sammen og at tilbringe længere tid i samme rum. Brug et separat toilet/badeværelse.

Styrelsen for Patientsikkerhed skriver:

Hvis du får besked om, at du er nær kontakt til en person, som er testet positiv, bør du sørge

for at blive testet – også selv om du ikke har symptomer. Derfor skal du opføre dig som om at du er smittet, indtil du har svar på testen og gå i selvisolation,

Datatilsyn om oplysningspligt:

Det kan være berettiget, at arbejdsgivere registrerer og videregiver oplysninger om Coronavirus. Tilsynet vurderer, at en arbejdsgiver inden for rammerne af databeskyttelsesreglerne i vidt omfang kan registrere og videregive oplysninger, når situationen nødvendiggør det. Efter omstændighederne vil det også være berettiget, at arbejdsgiveren registrerer og videregiver oplysninger, der må anses for helbredsoplysninger, f.eks. når en medarbejder er smittet med Coronavirus. Hensynet her er, at ledelsen og kollegaer kan træffe de nødvendige forholdsregler.

§ Arbejds miljølovgivningen fastlægger:

At arbejdsgivere har ansvaret for og pligten til at sikre medarbejderes sikkerhed og sundhed. Hensynet til en lønmodtagers liv, velfærd eller ære kan berettige ham eller hende til at standse arbejdet uden først at have forsøgt at løse konflikten fagretligt. "Liv, ære og velfærd" er en standardvedtægt, som er gældende ret. Også for overenskomster, som ikke har implementeret den.

Hvad sker der på byggepladsen om lørdagen?

Rør & Bliks aktion afslører social dumping og farligt arbejdsmiljø

■ **REPORTAGE** Tidlig lørdag morgen var 15 fagligt aktive mødt op i Byggefagenes Hus. Planen var at besøge hovedstadens byggepladser på en lørdag. For hvem er på arbejde, hvad laver de og er det social dumping?

Efter at have kørt rundt og besøgt cirka 30 byggepladser var billedet klart, og Rør & Bliks aktivister var chokerede over forholdene.

Håndværkere, der knokler løs om lørdagen, er alle sammen polakker hjulpet af enkelte rumænere. De udenlandske arbejdere udfører alle typer af bygningsarbejder. Hvad enten det er på villavejen eller den store byggeplads mødte Rør & Blik kun udenlandsk arbejdskraft, der arbejder om for meget lave lønninger om lørdagen.

Timelønnen er typisk kun mellem 140-160 kroner og det er "All Inclusive". Det vil sige at pension, feriepenge, søgne- og helligdagsbetaling mv. er indregnet i den allerede lave løn. »Pension og ferie

kender vi slet ikke i Polen«, siger en polsk arbejdsleder på gebrokkent engelsk.

Dårligt arbejdsmiljø og elendige boliger

Alle forhold er langt under den standard, man byder de danske håndværkere, der er overenskomstdækket.

Samtidig arbejder og bor de udenlandske kollegaer i et farligt, rodet og beskidt arbejdsmiljø. Rør & Blik aktivister fandt asbest, farlige installationer, usikre stilladser, slidt værktøj, dårligt underlag mv. overalt.

Skurforhold eksisterer ikke, så de sidder i et støvet byggerod eller udenfor under åben himmel i december. Deres boligforhold er ligeledes horrible. De fortæller at de bor i små skure på byggepladsen eller er bundet sammen i fælles rum med fire til seks beboere pr. rum midt i en farlig pandemi. Ingen vil sige præcist, hvor de bor, men på stilladset eller i huset under nedrivning hænger parabolerne.

Social dumping skal stoppes

De udenlandske håndværkere arbejder til en ussel løn, men udfører til gengæld

alle slags arbejdsopgaver. Der er nedrivelser, murer, tømrer, isolatører, men også håndværkere, der lægger flotte kobbertage på rigmandsboliger i Hellerup. Generelt er de frygtsomme, taler dårligt eller intet engelsk og er tydeligvis bange for at tale for åbent om deres arbejdsforhold, men de lyttede opmærksomt til Rør & Bliks råd og vejledning.

»Al social dumping blev grundigt dokumenteret og via Byggefagenes Samvirke vil de andre fagforeninger få relevante tip. Rør & Blik vil naturligvis følge op på alle sager indenfor faget. For det er tydeligvis urimelige forhold, der bydes vores udenlandske kollegaer. Alle VVS-firmaer, der er involveret, vil nu blive kontaktet, så der kan rettes op på forholdene.

Vi skal rådgive og hjælpe vores udenlandske kollegaer så de ikke bliver udnyttet og vi arbejder på lige og fair vilkår. Så kan vi konkurrere på håndværk og kvalitet.

Aktionen var en succes og vil blive gentaget. For social dumping skal stoppes« siger Henrik Juul Rasmussen.

Skandalernes byggeplads:

Niels Bohr Bygningen

Prestigebyggeriet bliver næsten tre gange så dyrt og er mindst fire år forsinket.

■ **BYGGESJUSK** Forskerhuset på Jagtvejen skulle være åbnet i 2016 og koste cirka 1,6 milliarder kroner. Nu bliver regningen i stedet på 4,2 milliarder kroner og byggeriet er langt fra færdigt. Det har udløst skarp kritik fra Folketingets statsrevisorer, som kritiserer Transport og Boligministeriet for mangelfuld styring og planlægning.

Den ambitiøse plan for Niels Bohr Bygningen er et "aktivt globalt hotspot" for naturvidenskaben. Men bygningen, der skal huse uddannelse og forskning for mere end 3.000 studerende og 1.000 forskere, er foreløbig endt som et spøgelsesbyggeri under konstant ombygning. Ingen ved i dag præcist hvornår det står færdigt og ingen tager et ansvar for uendelige forsinkelser, katastrofalt byggesjusk og dårligt arbejdsmiljø.

Forsker: Fejl på fejl

Først gik arbejdet med de tekniske installationer helt galt og skulle afmonteres. Bygherren er også blevet revet væk, da skandalerne ramte den statslige bygherre: Bygningsstyrelsen. Nu styrer Vejdirektoratet den usikre byggeledelse. Uden at det tilsyneladende har løst problemerne. Senest har håndværkerne og Rør & Blik kæmpet med at få undersøgt, om der har været anvendt giftige byg-

gematerialer uden hensyn til bygningsarbejderne.

»Nils Bohr Bygningen er et projekt, hvor alt, som kunne gå galt, er gået galt. Projekt, der er gået fra at være halvgodt til halvskidt, fra værre til problematisk. Og så ender det i en katastrofe, siger Kim Haugbølle, forsker og ekspert i byggeprocesser ved Aalborg Universitet til DR.

Spansk VVS-skandale

Ventilation og VVS-entreprenøren fra Spanien, Inabensa, blev fyret i 2017 på grund af forsinkelse og manglende samarbejdsvilje. Siden er der revet mere end 2,5 kilometer ventilationskanaler ned. Hertil kommer kilometervis af vandrør og afløbsrør, der også er afmonteret. Kammeradvokaten har på vegne af Bygningsstyrelsen krævet mindst 625 millioner kroner i erstatning fra den spanske entreprenør i en sag, der allerede har kørt i flere år. Siden har også Herlev Hospital måtte smide Inabensa ud fra sygehusbyggeriet. Firmaet har igen ikke været i stand til leve op til kontraktens forpligtigelser eller udføre arbejdet til den aftalte tid og kvalitet.

Frustrerende samarbejdsklima

Men efter tre års byggeri bliver ulykkerne ved at rulle ind. Mads Guldborg Jensen, formand og TM for det Bravida sjak, der installerer kølerør, har oplevet det på egen krop. I byggeprocessen har

hans sjak skåret tonsvis af rør ned og han står med en byggeledelse, der løbende skiftes ud og generelt mangler erfaring med så stort et byggeri.

»Vi har skåret rør ned igen og igen. Det samme har kollegaerne. Kilometervis vandrør og over 300 ton ventilationskanaler er afmonteret før nyt materiale sættes op. Men det er fortsat svært at få det til at hænge rigtigt sammen, når byggeledelsen f.eks. ønsker at vi installerer i nedsænkede lofter med kun 60 centimeter plads, når vores komponenter er 70 centimeter. Ofte er der ingen sammenhæng i de 3D tegninger vi arbejder med«, siger Mads.

Arbejdsglæden forsvinder

»Det er stærkt frustrerende, at byggeledelsen ikke lytter. De er ikke til stede på pladsen og de skiftes ud løbende. Samtidig mangler de erfaring og kan ikke kommunikere planerne klart. Imens skændes underentreprenørerne bravt internt og håndværkersjakket går frustreret rundt«.

Arbejdsglæden forsvinder, når tingene skal laves om igen og igen. »Jeg har aldrig oplevet noget lignende på en byggeplads før. Alt hvad der kan gå galt, går helt galt i dette hus. Samtidig er det et uhyre kompliceret byggeri med mange underentreprenører, der arbejder på kryds og tværs. Byggeplanerne hænger slet ikke sammen, hvilket afspejles i den lange byggetid og de mange spildte

Mads Guldborg Jensen, formand og TM for det Bravida sjak

skattekroner«, siger Mads, der er tydeligt utilfreds.

Finder epoxy, støv og isocyanater i sommerferien

Senest har der været alvorlige problemer med de 55.000 m² mikrogulve. Gulvene er straks blevet skåret op efter støbningen for at give plads til de tekniske installationer og måtte bagefter repareres igen af JTI Gulventrepriser.

»Men firmaet har brugt epoxy til reparationerne. Under arbejdet blev der ikke spærret korrekt af og materialet dryppede også ned gennem etagedækkene, mens vi arbejdede. Jeg blev ringet op af bekymrede kollegaer midt i sommerferien 2020. Vi måtte selv tjekke malingens sikkerhedskoder på nettet og kontakte Christian Ingebret i Rør & Blik for bagefter at tage sagen op i Sikkerhedsudvalget«.

Forløbet viser at Hovedentreprenøren MT Højgaard slet ikke levet op til ansvaret for at planlægge arbejdet sikkert og bygningsarbejderne kan være udsat for både epoxy, støv og isocyanater.

Bygherre tager ikke ansvar

Nu skal samtlige medarbejdere først til egen læge for at registrere senfølgeskader og måske efterfølgende på Arbejdsmedicinsk Klinik. »Det er ikke seriøst og virker meget uoverskueligt. 60 VVS'ere, mere end 200 Bravida håndværkere og i alt op mod 5-600 bygningsarbejdere, har i en længere periode har været udsat for farlige stoffer. Derfor skal de nu selv gå til deres egen læge. Jeg oplever at vi er blevet ført bag lyset af MT Højgaard«, siger Mads.

Katastroferne står i kø

Længst nede i kælderen bygger Bravida et iskernelager, hvor tusinde år gamle prøver fra Grønlands indlandsis, skal ligge sikkert på lager. JTI Gulventrepriser er igen hyret ind for at forsegle gulvene med epoxy. Denne gang er Sikkerhedsorganisationen på forkant: »Vi tjekkede og spurgte til alt om sikkerhed, procedure, advarselsmærkning og fareklasser for at forbygge og sikre vores arbejdsmiljø

denne gang«, fortæller Mads. Men på grund af en forkert håndtering af epoxy-hærderen, selvantænder en malerspand og forårsager en voldsom ildelugtende røgudvikling i hele bygningen. Byggepladsen bliver evakueret og meget beredskab og politi er hurtigt til stede for at sikre håndværkerne og bygningen. Iskernekælderen er hermetisk lukket og har en særlig udluftning, men hele byggepladsen er ramt af lugt- og røgskader dagen efter, og Bravida måtte sætte ekstra sug op for at rense luften.

»Heldigvis skete der ikke noget alvorligt på pladsen, men jeg bliver ikke længere overrasket over hvor paradoksalt mange fejl og uheld, der kan opstå ved dette byggeri. Det er absurd hvor mange katastrofer dette prestigebyggeri bærer på sin ryg. Ulykkerne vil ingen ende tage«, siger Mads med et suk.

UTÆTHEDEN skrev allerede om Rør og Bliks blokade ved skandalernes byggeplads i nr 3, 2016.

Niels Bohr Bygningen

- Areal 55.000 m².
- Pris 4,2 milliarder kroner (foreløbig).
- Byggeriet giver en grim huslejestigning til mindst 130 millioner kroner om året. Den oprindelige aftale lød på 70 millioner kroner. Stigning kan koste op til 280 forskerstillinger om året.
- Niels Bohr-Bygningen skal rumme ca. 4000 forskere og studerende. Bygningen skal være et videncentret for fagene fysik, kemi, datalogi og matematik på Københavns Universitet.
- Bygningen er i to dele, der forbindes af forbindes af en intern tunnelforbindelse samt en imponerende skywalk på tværs af Jagtvejen på Nørrebro.
- Administrationsbygningen består af 15.000 m² kontorer og undervisningslokaler.
- Laboratoriebygningen er 30.000 m² med over 100 laboratorier. Heraf 2000 m² forskerkælder med særlige faciliteter, der er sikret mod bl.a. stråling og radiobølger.

Tillid er godt
– løntjek er bedre

Løntjek gav 85.000 kroner til
to VVS-lærlinge

Løntjek udløser efterbetaling på
3,5 millioner kroner

20 VVS'ere fik tilsammen
udbetalt 200.000 kroner

Løntjek gav lærling 112.000 kroner

Tjek din lønseddel, så bliver du ikke snydt

Der er fejl i flere lønsedler, end du tror og det er ikke alle VVS'ere, som får den løn, de har krav på. Derfor er det smart, hvis du forstår din egen lønseddel korrekt og selv kan tjekke, om du får den rigtige løn. Rør & Blik har udviklet et nyt kursus, hvor du lærer at tjekke din lønseddel.

Kurset afvikles virtuelt eller fysisk torsdag d. 21.01 og torsdag d. 18.02. Begge dage fra 16.00 til 18.00

Lærerigt kursus med erfarne fagforeningsfolk

Frank Rasmussen og Jimmi Hakmann vil guide dig i gennem din lønseddel i et veltilrettelagt kursus. Kurset har de udviklet fællesskab på Fagbevægelsens Pædagogiske Grunduddannelse. Her har de brugt deres tid og evner på et nyt kursus, som de nu glæder sig til at undervise jer i:

Hvad er en lønseddel?
Hvad skal den indeholde?
Hvad er jeres overenskomst tillæg?
Digital lønberegner
Beregn din egen lønseddel
Og meget mere

Tilmelding til kbh@blikroer.dk

SCENFirma A/S Fabrikvej 102 8412 Bystrup		Lønseddel		
Hans Hansen Tingstrædet 12 8412 Bystrup		Lønperiode: 21-10-2016 - 03-11-2016		
CPR-nummer 301071-887X LØSENR. 478-005475		SE-NR. 74 11 54 79 ANSÆTTELSESDATO: 04-09-2004		
2. Tillæg		1. Grundløn		
3300	Overarbejdsbetaling 1	90,00	100,00	1.870,00
4070	Feriepengeopsparing	0,00	0,00	0,00
4700	Arbejdsmarkedsbidrag	0,00	1.200,00	1.200,00
4710	Arbejdsmarkedsbidrag	0,00	0,00	0,00
4910	ATP medarbejder bidrag	0,00	0,00	0,00
6200	AN-bidrag	0,00	0,00	0,00
6210	AN-bidrag, ferie	0,00	0,00	0,00
6600	A-akt	0,00	0,00	0,00
6610	A-akt, ferie	0,00	0,00	0,00
8010	Nettoferiepenge	0,00	0,00	0,00
8500	Nettoløn	0,00	0,00	0,00
Beløbet er indsat på Deres konto: 0011 - 1234567899 til disposition d. 0.		1.000,00		
5. Saldo til dato				
Bidragspligtig AN-indkomst		0,00	0,00	0,00
A-akt		0,00	0,00	0,00
Arbejdsmarkedsbidrag		0,00	0,00	0,00
ATP		0,00	0,00	0,00
Arbejdsretter		0,00	0,00	0,00
Nettoferiepenge		0,00	0,00	0,00
DK-saldo		0,00	0,00	0,00
Arbejdsmarkedsbidrag eget		0,00	0,00	0,00
Arbejdsmarkedsbidrag firma		0,00	0,00	0,00
Ledighedsdage		0,00	0,00	0,00

Kursusansvarlige: Henrik Juul Rasmussen,
Formand for Rør & Blik og Bjørn Due,
faglig sekretær i Rør & Blik.

Oplægsholdere: Jimmi Hakmann Nielsen, opmåler
i Rør & Blik og Frank Rasmussen, AMR for DTEK og
Bestyrelsesrepræsentant i PensionDanmark

Rør & Blik kurser

Kursusrækken med virtuelle kurser fortsætter

Foreløbig må vi aflyse fysiske møder. Bl.a. det meget populære kobberkunstkursus og de unges Bootcamp. Begge skulle afvikles på TEC Gladsaxe, der pga. Corona, har udsat kursusaktiviteten.

Til gengæld tilbyder Rør & Blik kurser i opmåling, kopisedler, tjek din lønseddel samt i Fjernvarme og rørprislisten. Alle afvikles hen over vinteren. Foreløbigt må vi aflyse fysiske møder og i stedet mødes virtuelt på nettet.

Kurser på nettet kan bekvemt og nemt afvikles fra sofaen i dit eget hjem via pc, tablet eller mobil.

Tjek kalenderen. God fornøjelse

Torsdag den 14. januar
2021 kl. 15.30 til 19.30
Opmåling på PC, kurset
er online

Torsdag den 4. marts 2021 kl. 15.30 til 19.30 Rør og Fjernvarme prisliste. (del 1 af 2)

Torsdag den 11. marts 2021 kl. 15.30 til 19.30 Rør og Fjernvarme prisliste. (del 2 af 2)

Torsdag den 15. april 2021 kl. 15.30 til 19.30

Kopi håndtering

Få styr på akkord

bestemmelser ,kopi og lær at lave dine egne regnskaber på Rørprislistens egen platform tilmeld dig allerede i dag

Tilmelding på telefon 35 83 24 22 eller mail kbh@blikroer.dk

Kobberkunstkursus

– Aflyst og udskudt

Corona rammer mange og meget. Denne gang også vinterens populære Kobberkunstkursus, der er blevet aflyst. TEC Gladsaxe kan på nuværende tidspunkt ikke afvikle kurset på en fuldt ud forsvarlig måde. Samtidig vil det forøge risikoen for smitte på skolen, når +20 kolleger uden daglig tilknytning benytter faciliteterne.

»Rør & Blik beklager naturligvis, at vi ikke denne vinter får en masse lærerige, hyggelige og sjove timer sammen. Vi vender stærkt tilbage og alle tilmeldte vil naturligvis være forhåndsoptaget, som deltagere når kurset kan afvikles«, siger Bjørn Due, faglig sekretær, Rør & Blikenslagernes Fagforening af 1873.

BOOTCAMP 2021

– Aflyst og udskudt

Bootcamp blev desværre også aflyst i år. De tre spændende dage på TEC Gladsaxe i København kan desværre ikke gennemføres på nuværende tidspunkt.

»Nu har vi måtte rykke arrangementet flere gange og vi måtte til sidst skyde det til efter sommerferien, hvor jeg håber at vi igen alle kan mødes«, siger Sebastian Techow Lyngsie, formand for Rør & Blik Ungdom.

Har vi den nødvendige kvalitet i VVS-uddannelserne?

Mange vil gerne være energispecialist, men alt for mange lærlinge dumper til certifikatprøver på grund af manglende praktisk erfaring. Samtidig har uddannelserne samlet et meget stort frafald på 40-50 procent pr årgang.

■ **UDDANNELSE** VVS-uddannelsen er grundig og giver dig mulighed for at specialisere dig inden for forskellige områder. Undervejs på uddannelsen vælger du dit speciale. Der kan vælges mellem VVS-installationstekniker, VVS-energispecialist, VVS og blikkenslager eller Ventilationstekniker. Når de unge vælger retning på uddannelsen, er det særligt energispecialist, der er populært.

Mange vælger den teknisk baserede uddannelse for at være parat til at hjælpe med den grønne omstilling. Uddannelsen er til unge, der vil forbedre miljø og klima ved at installere og vedligeholde innovative energiløsninger. I de seneste seks år har mere end 60 procent af alle nye VVS'ere valgt netop den uddannelse som deres speciale.

Mere end halvdelen dumper

Problemet er, at der kun er en begrænset antal praktiske og specialiserede opgaver for de kommende energispecialister. Undervisningen på f.eks. TEC Gladsaxe er komprimeret og kompliceret med en grundig teoretisk introduktion til de tekniske opgaver. Men når lærlingen vender tilbage til firmaet, er der ofte for få af de tekniske opgaver, hvor teori bliver til virkelighed. Derfor får lærlingene ikke afprøvet deres viden ude hos kunderne og det manglende praktiske håndværk giver bagslag, når de skal til eksamen og certificeres.

TEC Gladsaxes dumpeprocent til

certifikatprøver er markant høj. På fjernvarmeområdet dumper op til halvdelen, nogle gange hele holdet, i de sidste par år.

Taler vi A-certifikat er procenten mellem en tredjedel og halvdelen på hver årgang. Kølemontørprøven har også haft dumpeprocenter på mellem en tredjedel og to tredjedele de sidste to år. Kun i seneste kvartal 2020 har der været en markant fremgang med hensyn til de beståede.

Uddannelsens røde tråd mangler

»Meget få virksomheder kan reelt uddanne energispecialister fuldt ud. Hovedparten af firmaer, der ønsker at uddanne i det speciale, bør indgå kombinationsaftaler med andre virksomheder. På den måde sikrer de, at deres lærlinge får lært alle de nødvendige kompetencer, der kræves, hvis uddannelsens målepinde skal væltes korrekt. Desværre ser vi meget få af den slags aftaler. Hvilket er bekymrende med tanke på alt det, som eleverne aldrig får lært. Vi bør derfor pålægges virksomhederne et større ansvar for uddannelsens kvalitet. Dette kan ske med skærpede krav til virksomhedsgodkendelsen til det enkelte speciale, samt en pligt til at udarbejde og indsende uddannelses- og praktikpladsplan til

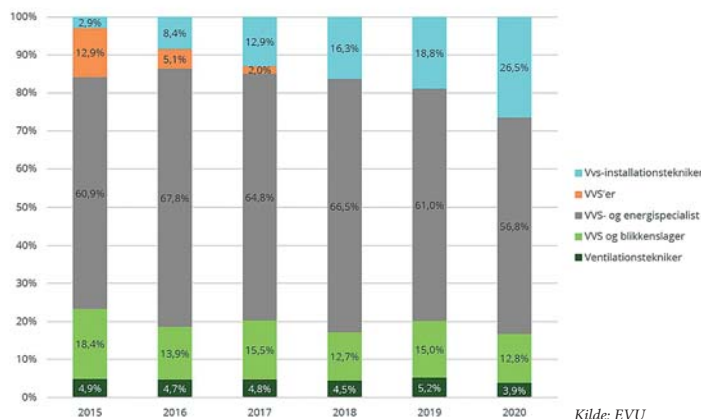
Lasse Ahrensberg, TM i Brøndum Øst.

den tekniske skole for den enkelte elev. Kombineres det med virksomhedens mulighed for at modtage AUB-refusion – evt. med et højere tilskud – vil virksomhederne have et kraftigt økonomisk incitament. Så vil både elev, virksomhed og skole fra starten af have en klar ”rød tråd” i forløbet«, siger Bjørn Due, faglig sekretær i Rør & Blik.

Mangler de praktiske opgaver i uddannelsen

En række af branchens store firmaer har oplevet den udvikling. »Alle vores lærlinge vil være specialister, men vi har slet ikke opgaverne til dem. Jeg har i Samarbejdsudvalget rejst problemet i de sidste par år, men skiftende HR-chefer har ikke taget uddannelsens kvalitet alvorligt nok.

Andel indgåede praktikaftaler fordelt på speciale

• Der ses for 2019 og 2020 at der har været et skifte til flere VVS-installationstekniker og færre VVS-energispecialister.

• Fordeling for 2020 er opgjort per august måned, mens fordeling på de foregående år er opgjort per december måned.

Vi mangler simpelthen de nødvendige opgaver til energispecialister og paradoksalt nok henter vi folk ind, når vi skal indregulere nye energianlæg. I stedet sætter firmaet "flinkt" krydser i hele lærlingens uddannelsesplan, selvom det slet ikke svarer til virkeligheden«, siger Lasse Ahrensberg, TM i Brøndum Øst.

»Specialist uddannelsen svarer jo nærmest til en halv ingeniøruddannelse og er "bolig tung", hvilket måske ikke er det rigtige for alle vores lærlinge. Vi skal naturligvis være klar til den grønne bølge, men jeg skubber på for at få konverteret vores lærlinge til den nye VVS-installatortekniker. Som er en rigtig god allround uddannelse for faget«, siger Lasse.

Uddannelsen bliver for teoretisk

I Kemp & Lauritzen/Hvidovre er de helt holdt op med at anbefale energispecialister. Jakob Neumann er lærlingeansvarlig og censor på de tekniske uddannelser: »Vi har for få relevante specialistjob og det gælder ikke bare de store firmaer, men også for mange mindre firmaer og mestre. Vi gør simpelthen de unge en bjørnetjeneste ved at anbefale dem til specialistuddannelsen. Det kan vi ikke

gøre med god samvittighed og et enigt lærlingeudvalg finder det forfejlet at uddanne så mange. Du kan altid bygge på med efteruddannelse/AMU, når du er blevet svend. Pt. efterspørger markedet slet ikke så mange. Jeg oplever at TEKNIQ Arbejdsgiverne har en (skjult) dagsorden om at gøre energispecialistuddannelsen, så teknisk og teoretisk som mulig. Det hjælper ikke de unge«.

Jacob Neuman så gerne et større fokus på at uddanne formænd og akkordholdere. De funktioner mangler firmaerne til de praktiske opgaver ude på byggepladserne.

Ny VVS- installationstekniker uddannelse er en god mulighed

De store entreprenører og mindre firmaer kan ikke tilbyde nok relevante opgaver til deres lærlinge, der vil være specialister. Der er simpelthen ikke nok teknisk praktisk arbejde som lærlinge skal prøve deres nye færdigheder af på. Derfor er det positivt, at der de seneste år er sket et skift over mod VVS-installationstekniker uddannelsen, som blev oprettet i 2015. I 2020 valgte over 25 procent den uddannelse.

»Vores "nye" uddannelse som VVS installationstekniker er mere praktisk orienteret og er et meget fornuftig uddannelses tiltag til at uddanne en både en allround service- og anlægsmand. En håndværker, der både kan lægge rør,

og udføre blikkenslagerarbejde. Hvilket svarer fint med de krav virkeligheden stiller til de uddannede svende «, siger Bjørn Due:

»Alle vores uddannelser er i princippet grønne uddannelser og ny teknik indgår i alle VVS-uddannelserne, derfor er det vigtigt at vi får uddannet de rigtige profiler og tilbyder de unge de relevante uddannelser«. Han ser også manglen på de tekniske opgaver, som en mulig forklaring på et frafald.

Hver anden lærling opgiver sin VVS-uddannelse

Kigger vi helt overordnet på uddannelsen, var et gammelt måltal for både arbejdsgivere, uddannelsesinstitutioner og fagforening: mindst 700 VVSere skal uddannes hvert år. »Alle skriger på flere uddannede håndværkere i dag. Men hvis vi skal uddanne 700 nye svende hvert år, så er det et tal, vi ligger meget langt fra«, siger Bjørn.

Kigger vi "groft set" på antallet af indgående uddannelsesaftaler og sammenligner med tallet af uddannede VVSere fire år efter er frafaldet stærkt og nedslående. I 2015 startede 691 i lære og fire år efter blev kun 349 færdige. Det svarer til 50 procent frafald. (Kilde: evu.dk).

»Vi er meget langt fra målet for den nødvendige tilvækst til branchen. Derfor skal vi på skolerne og særligt ude hos mestrene, sikre den nødvendige kvalitet i vores uddannelser«.

Indstille	Bestået	
151	99	34,44 Dumpere i gennemsnit på alle certifikater total - EUD
38	31	18,42 Dumpere i gennemsnit på alle certifikater total - AMU
189	130	31,22 Dumpere i gennemsnit på alle certifikater total både EUD og AMU

Når EU's minimumsløn bliver fremtidens maksimumsløn

Kampen om den danske model står øverst på EU's dagsorden

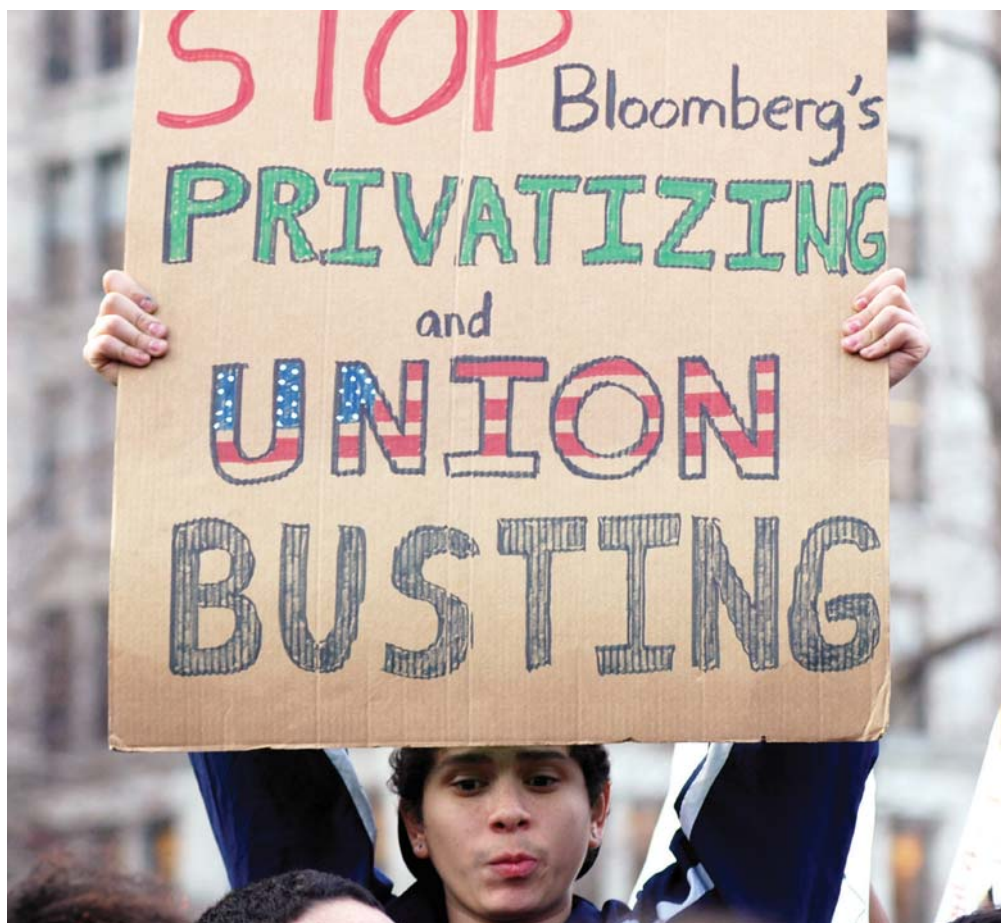
■ **LØN** Fattigdom, Working Poor og stærkt voksende ulighed er et stort problem i Europa. Derfor kan det lyde sympatisk, når EU vil bekæmpe fattigdommen og sikre alle europæiske arbejdere med en lovbestemt minimumsløn. Men en politisk vedtagne minimumslønninger løser ikke problemet og den kan øge uligheden på tværs af den europæiske befolkning.

En regnemodel skal hæve lønnen

EU-Kommissionen har ambitiøst proklameret, at inden for 100 dage fra den nye Kommissions tiltræden skulle ligge et forslag om EU-minimumsløn (omtalt i UTÆTHEDEN 2, 2020).

Nu har EUkommissæren for beskæftigelse, Nicolas Schmit, lagt sit forslag frem. Intet er besluttet, men udgangspunktet er at minimumslønnen skal være med udgangspunkt i medianindkomsten i hvert enkelt EU-land. Mediana er det indkomstniveau, hvor halvdel af befolkningen har en højere og den anden halvdel har en lavere indkomst og afspejler det generelle velstandsniveau.

Et velstandsniveau, der svinger voldsomt fra de nordeuropæiske lande til lande som Estland, Portugal, Slovakiet m.fl.

Den danske model contra Working Poor

EU's påståede mål er at øge arbejdsudbuddet og mindske fattigdom. Men faktisk har langt hovedparten af landene haft lovbestemt minimumsløn i årevis, uden det har hævet lønniveauet eller fjernet uligheden. Tværtimod bliver den ofte brugt som kriseværktøj til at skruer lønnen tilbage til gavn for arbejdsgiverne.

I Danmark har vi i 120 år aftalt og re-

guleret vores lønninger ved overenskomster og direkte forhandlinger mellem arbejdsgiverne og arbejdstagerne. Kun i yderst sjældne tilfælde har det danske Folketing grebet ind med lovgivning. Faktisk er modellen så god, at alle parter: Arbejdsgivere, fagforeninger og politikere nu i fællesskab forsvare den danske model med næb og klør.

Minimumsløn er ikke løsningen – det er organisering

Det danske og svenske forsvar for forhandlingsretten har gjort indtryk, men vi står meget alene i den europæiske fagforeningsverden. Kommissæren for

Selvfølgelig vil en ny minimumsløn, den nye norm for løn, sætte en meget lav standard for os alle i fremtiden

beskæftigelse, har gentagende gange fastslået, at de nordiske aftalemodeller ikke vil blive berørt negativt af et tiltag fra EU's side. Samtidig har han fremhævet fordelene og styrken ved netop de nordiske arbejdsmarkedsmodeller. Men lige nu er Sverige og Danmark reelt de eneste lande, der aktivt kæmper for et forhandlingsbaseret system og mod den centrale lovgivning.

De danske fagforeningers bud er, at EU i stedet burde tage initiativer, til at styrke forhandlingskapaciteten i de EU-lande, hvor overenskomstdækning og fagforeninger generelt står svagt. Samtidig skal EU lægge pres på medlemsstaterne, når de ikke medvirker til at sikre de nødvendige rammer for forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter. I mange lande bliver fagforeninger i dag forhindret i organiseringsarbejdet og direkte modvirket af deres politikere og arbejdsgivere.

Supereuropæer truer med udmelding

I Danmark har alle parter, undtagen naturligvis Krifa, mødt forslaget med hævede øjenbryn og knyttede næver. Mange har henvist direkte til Lissabon Traktatens artikel 153. Aftalen skulle nemlig sikre, at EU ikke kan blande sig i de enkeltes landes aftalesystemer om organisering, strejkeret, lønninger mv. Nu tager EU-kommissionen først fat på løn, men problemet kan reelt vokse, da den meget "aktivistiske" EU-Domstol flere gange har handlet på tværs af den slags overordnede politiske målsætninger.

Hvilket skete da den famøse Laval-

dom fuldstændig undergravede en fuldt lovlig faglig konflikt i Sverige. For det indre markeds krav om kapitalens, arbejdskraftens og tjenesteydernes fri bevægelighed har altid fortrinsret over faglige og sociale rettigheder. Derfor vil en EU-dom fuldstændig kunne underkende en fast dansk forhandlingspraksis i gennem 120 år.

Skrækscenariet er så voldsomt, at selv en supereuropæer, som Dansk Metals formand, Claus Jensen, bogstaveligt har truet med en udmelding af EU. Voldsomme ord fra en ellers stærk fan af det europæiske samarbejde.

Folketinget skal trække det orange kort

Nu er forslaget til høring og den danske fagbevægelse arbejder på at de nationale parlamenter trækker det gule kort og stopper forslaget. Hvis ti lande er imod, skal forslaget ændres. Hvis derimod det orange kort trækkes, med enten et flertal i EU-Parlamentet eller hvis 15 EU-lande er imod, bliver forslaget droppet. Kortet skal trækkes indenfor otte ugers høring eller senest 20. januar. Hvis det ikke lykkes, kan Ministerrådet med et blokerende mindretal bestående af mindst fire EU-lande, som tilsammen repræsenterer mere end 35 procent af EU's befolkning stoppe forslaget. Men Danmarks og Sveriges stemmewægt fylder kun 3,5 procent i EU's ministerråd.

Vedtages forslaget kan et nyt forbehold redde den danske model. Alternativt kan den danske regering rejse sagen ved EU-domstolen for at få forslaget

omstødt. Enhedslisten har allerede stillet forslag om at Folketinget trækker det orange kort.

Traktatbruddet kræver et femte forbehold

Vedtages en minimumsløn er det et brud på artikel 153 og dermed et alvorligt traktatbrud. Skal Danmark nu tage et femte forbehold overfor enhver indblanding i faglige og sociale forhold, hvilket dele af fagbevægelsen foreslår? Det vil være det første nye forbehold i mere end 25 år.

Foreløbig arbejder en samlet dansk fagbevægelse på at de enkelte nationale parlamenter skal afvise forslaget.

»EU gør med sit nye udspil alt for at underminere og nedbryde den danske model. Med løftet om at sikre en mulig lønfremgang ødelægger Bruxelles en historisk velfungerende aftalemodel i Danmark. Fremfor at give kollegaerne kollektiv indflydelse på deres egen hverdag og arbejdsliv flytter de ansvaret til politikere på Christiansborg, der lever langt fra en travl hverdag i byggesjakket eller ude i servicebilen. De kender intet til vores hverdag, vores arbejde eller vores fag og det er et helt forfejlet forslag. Derfor efterlyser Byggefagenes Samvirke en social protokol, der giver os vores sociale og faglige rettigheder forrang, så det ikke kun er markedets og kapitalens EU. Selvfølgelig vil en ny minimumsløn, den nye norm for løn, sætte en meget lav standard for os alle i fremtiden. Anbefalingen herfra er at regering og Folketing sætter vores rettigheder på dagsordenen i EU« siger formand Henrik Juul Rasmussen i Rør & Blik.

Fattig trods arbejde

Nej til verdens højeste pensionsalder

68 år er mere end nok!

Folketinget vil igen skrue din pensionsalder op!

Derfor blev der protesteret foran Christiansborg samtidig med, at Folketinget førstebehandlede lovforslaget om at hæve vores pensionsalder til 69 år fra 2035.

»Vi er her i dag for at standse folkepensionens himmelflugt. Jeg er født i 1963, så min pensionsalder er lovbestemt til 68 år. Dem, der er lidt yngre end mig, skal blive på arbejdsmarkedet til de er 69 år, men det stopper ikke her. Planen er lagt, så de unge, der er 24 år i dag, skal være 74 år, før de forlader et stadig mere og mere opslidende arbejdsmarked. Nogle politikere siger, at man ikke kan sende raske mennesker på pension. Men hvorfor ikke det? Der er da andet i livet end arbejde, som for eksempel tid til at være sammen med børnebørnene eller spille en pot billard med vennerne«, sagde Henrik Juul Rasmussen til politikerne foran Christiansborg.

Ude på arbejdspladserne markerede Rør & Bliks folk en fælles landsdækkende modstand med 5 minutter i tolv aktioner: #68 er mere end nok.

HELT KORT

Plan for et asbestfrit Danmark

■ **ARBEJDSMILJØ** Asbest dræber mange mennesker i Danmark hvert år. Rør & Blik og Blikkenslag og Rørbjederforbundet har sammen med resten af fagbevægelsen, rejst kravet om et asbestfrit Danmark i senest 2040. Sidst gennem udvalgsarbejdet i 2016, som dannede baggrund for en bred aftale i Folketinget om en øget indsats mod asbest (Omtalt i UTÆTHEDEN 5/2020).

Hvert år skal der nu gøres status af Arbejdstilsynet om arbejdet med asbest. I den forbindelse foreslår Enhedslisten, at Folketinget tager en ny runde om asbest og laver en konkret plan for et asbestfrit Danmark. Lad os forvente, at vi endelig får en konstruktiv plan for et forbedret og ikke livsfarligt arbejdsmiljø.

Flere faglærte blikkenslagere i Afrika

■ **FAGLIG BISTAND** Hvert år kommer 12 millioner unge afrikanere ud på arbejdsmarkedet. Men der bliver kun skabt

3 millioner nye job. En af grundene er, at der simpelthen mangler kvalificeret, faglært arbejdskraft. Alt for få unge i de afrikanske lande tager nemlig en erhvervsfaglig uddannelse og uddannelserne er ofte ikke gode nok. Derfor vil Danmark investere i flere faglærte i de afrikanske lande. Det sker på anbefaling af arbejdsmarkedsorganisationerne, skriver FH.

Med udviklingsminister Rasmus Prehns egne ord lægger Danmark nu hånden på kogepladen og viser resten af verden, at faglig uddannelse fører til flere ordentlige job: »Vi skal gå systematisk til værks. Hvis vi er enige om, at for mange afrikanerne lever i fattigdom, mangler el, mangler vand, så har vi brug for dygtige håndværkere, elektrikere, VVSere. Ikke mindst fordi vi står overfor en grøn omstilling«, siger Rasmus Prehn, som Udviklingsminister – før han blev minister for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Tidlig pension er ikke til migranter

■ **PENSION** Arbejdsmigranter fra en lang række lande er blev afskåret fra at bruge anciennitet optjent i deres hjemland som grundlag for at få ret til regeringens Arne-pension, skriver A4 Arbejdsliv.

90 procent af den periode, som en f.eks. tyrkisk, pakistansk eller amerikansk migrant bruger til at optjene ret til tidlig pension med, skal have været tilbragt i Danmark. Udover de skrappe krav til anciennitet har partierne bag Arne-aftalen også gjort det umuligt for borgere fra de nævnte lande at tage ydel-

sen med, hvis de flytter tilbage til deres hjemland. Borgere fra Tyrkiet er dog undtaget fra denne regel, fordi Danmark har pensionsoverenskomst med Tyrkiet.

»Regeringen er optaget af, at man skal have arbejdet her i landet og i øvrigt lever op til reglerne for at kunne blive omfattet af tidlig pension«, siger Beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard. Der nu også er blevet ligestillingsminister.

Pris til Boss Ladies

■ **LIGESTILLING** »Bygge- og anlægsbranchen har taget skridt i den rigtige retning, men der er fortsat lang vej igen på ligestillingsfronten«, siger Nina Groes, stifter og direktør af Foreningen Divérs, der administrerer initiativet Boss Ladies.

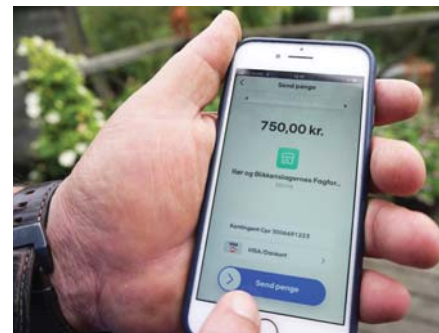
De kvindelige håndværkere fra Boss Ladies har modtaget Ligestillingsprisen 2020 Building Awards. Prisen gives for arbejdet med at få ligestillingsdebatten på dagsordenen og rykke ved de meget traditionelle forestillinger om bygge- og anlægsbranchens køn.

Bygge- og anlægsbranchen er en af de brancher, hvor der er allerfærrest kvinder. Samlet er kun 9 pct. kvinder, og i nogle af branchefagene er tallet langt mindre, bl.a. VVS-branchen. Her er der kun organiseret og uddannet 22 kvinder eller kun 0,3 procent af faget.

AMU Kursuskalender

Følg amukurs.dk

58098

er nummeret til Rør & Bliks MobilePay og det nummer du skal bruge ved indbetaling af kontingent. Husk at skrive 'kontingent' og cpr-nummer i kommentarfeltet, så fagforeningen kan se, hvem indbetaleren er.

Husk også at tillægge det beløb, du skal betale, 75 øre i gebyr som ubeskåret tilfalder MobilePay.

R&B Kurser for 1. halvår 2021

VVS og køleteknik, TEC Gladsaxe

Kølecertifikat KMO KAT. II 2,5 kg

Fag nr.: 40855+47139+47140 (10 dage inkl. certifikat)
max 16 deltagere
Kræver bestået hårdlodning fag nr.: 47306 eller tilsvarende.

Udbydes i følgende uger i 2021 indtil videre:

Ugerne 7, 8 og 9 dato 17.02 – 02.03 2021

Eftersyn og service af fjernvarmeanlæg:

Fag nr.: 48899 max 12 deltagere

Udbydes 2021 i følgende uger:

Ugerne 10 og 11 dato 09.03-17.03 2021

Gas A-certifikat:

Fag nr.: 48986+48987+48988+48989+48990
AMU 2021: Ugerne 4, 5 og 6 2021

Nedsat kontingent til ledige og syge

Arbejdsløse og sygemeldte medlemmer i kategori A, det vil sige fuldt betalende ordinære medlemmer, kan søge om nedsat kontingent hver gang de uafbrudt har været ledige eller sygemeldte i en periode på 17 uger. For at være omfattet af ordningen skal man have

aktuelt A-medlemskab af Rør og Blik (Kreds København) i mindst et halvt år. Først herefter tælles de 17 uger.

Der vil blive tale om en fritagelse for kredskontingent i 50 dage svarende til 550 kr. Nedsættelsen gælder fra ansøgningen er modtaget og bevilget.

Ansøgningen skal være skriftlig enten på nedenstående formular eller på mail. Husk: Navn, personnummer og startdato for ledighed/sygeperiode. Ved ansøgning på grund af sygdom skal foreligge dokumentation.

Ansøgning om nedsættelse af fagforeningskontingent efter 17 ugers uafbrudt ledighed eller sygdom.

Navn: .....

Personnummer: .....

Startdato for ledighed eller sygeperiode: .....

Sendes til Rør og Blik, Lygten 10, 2400 Kbh. NV eller på mail: Kbh@blikroer.dk

Nye pladser

Firma

Christoffersen og Knudsen
Christoffersen og Knudsen
Christoffersen og Knudsen
Bravida Danmark A/S
Byens Tag og Facade
Christoffersen & Knudsen
Andersen og Heegaard
Bravida Danmark A/S
Byens Tag og Facade

Arbejdspladsanmeldelser

Nordre Fasanvej 195 Renovering
Njalsgade 22-71 Renovering
Nord Blytækkerporten 165, 2650 Hvidovre Renovering
Bøge Allé 10, 2970 Hørsholm Nybyg
Nørregade 29 4600 Køge Blikarbejde
Humlebækgade 48, 2200 København Renovering
Henning Matzens Vej 5 Renovering
Borgmester Ib Juuls Vej 95 A Sprinkler
Gustav Adolsvej 3-5, 2100 København Blikarbejde

Åbningstider

Fagforeningen

Mandag-onsdag: 8.00-16.00
Torsdag: 8.00-17.00
Fredag: 8.00-14.00
Telefon: 3583 2422

A-kassen

Mandag: 9.00-11.30
Tirsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Onsdag: Lukket
Torsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Fredag: 9.00-11.30

Ny arbejdsmiljørepræsentant

Firma

GL VVS A/S
Brøndum A/S
Engelgaard VVS Teknik A/S
OK Energiteknik A/S
IMS VVS – Københavns Afd.
DTEK A/S

Arbejdsmiljørepræsentant

Lasse Bollerup Tang Christiansen
Jan Palle Rasmussen (Ekstern)
Kristian Jeppesen (Ekstern)
Søren Boye Grymer Fals
Brian Dehn Christensen
Søren Wiinberg Olsen (Ekstern)

A-klubben

Møde hver
mandag
kl.10.00 i
Byggefagenes
Hus

Nye tillidsmænd

Firma

Københavns Universitet Science Campus Service
Københavns Universitet Det Sundhedsfaglige Fakultet
Jeudan Projekt & Service A/S
Proline Danmark ApS
DTEK A/S

Tillidsmand

Keld Lindgreen (Suppleant til TR)
Michael Thorsager
Frederic Martin Engel Møller
Mads Hammer-Hansen
Kjeld Asbjørn Tønder Albretsen

Vær med! Like Rør og Blik på facebook

- det har 1225 af dine
kollegaer gjort

Døde

Henning Harald Åsberg 16.06.38 - 19.11.20
Torben Vang Jensen 14.09.61 - 22.10.20
Søren Daldorf Larsen 18.08.54 - 13.10.20
Niels Jørgen Jensen 24.09.54 - 01.12.20

TIP OS DIN GODE HISTORIE

Ring/skriv idéer og
forslag til UTÆTHEDEN

Kontakt journalist Ole Sønderby
på 26 88 20 74 eller 35 83 24 22
og osd@blikroer.dk

KALENDER 2021

Rør&Blik

Bestyrelsesmøder

26. januar
02. marts
31. august
05. oktober
14. december

Generalforsamling

13. april
12. oktober

TM-møder

11. februar
17. juni
18. november

Rør & Blik kurser

14. januar: Opmåling på PC,
online kursus
21. januar: Kend din lønseddel
18. februar: Kend din lønseddel
04. marts: Rør og Fjernvarme prislister
(del 1 af 2)
11. marts: Fjernvarme prislister
(del 2 af 2)
15. april: Kopi håndtering

Klubkonference

25. september 2021

Seniorklubben

12. maj 2021 Skovtur
08. december 2021 Julefrokost

Juletræsfest

12. december 2021

12 guldnåle i 2020

50 års jubilæum i Rør & Blik

Pandemien rammer os alle og giver samtidig plads til helt nye arbejdsformer. Vi kan ikke mødes fysisk, som vi traditionelt plejer, når vi skal fejre hinanden, for Rør & Blik følger naturligvis Regeringens og sundhedsmyndighedernes anbefalinger.

Så fejring og lykønskning af vores veteraners 50 års jubilæum foregik personligt og privat. I år har for-

mand Henrik Juul Rasmussen valgt at tage rundt for personligt at aflevere guldnåle og sine lykønskninger. Seks kollegaer har modtaget et hjemmebesøg, fem har været forbi Byggefagenes Hus.

Leif Morton er ikke med på billede og Per Hoffstetter vil modtage sin guldnål på anden vis.

Tak for indsatsen og tillykke med de 50 år i Rør & Blik gode kollegaer

Allan Olesen

Leif Iversen

Henry Pedersen

Mogens Sørensen

Kurt Nielsen

Per Juul Kisum

Jens Nielsen

Jens Birk-Kristensen, Leo Borglund og Willy Poulsen